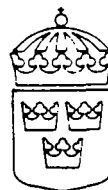


Riksdagens protokoll

1989/90:79



Protokoll
1989/90:79

Tisdagen den 6 mars

Kl. 14.30–14.32

1 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades

Propositionerna

1989/90:77 till lagutskottet

1989/90:85 till justitieutskottet

1989/90:89 till lagutskottet

1989/90:93 till socialutskottet

1989/90:102 till utbildningsutskottet

Motionerna

1989/90:Fi28–Fi33 till finansutskottet

1989/90:Sk40–Sk43 till skatteutskottet

2 § Förnyad bordläggning

Föredrogs men bordlades åter

Konstitutionsutskottets betänkanden 1989/90:KU26–KU29, KU32 och
KU34

Skatteutskottets betänkanden 1989/90:SkU22–SkU24

Justitieutskottets betänkanden 1989/90:JuU17 och JuU18

Kulturutskottets betänkanden 1989/90:KrU12 och KrU13

Trafikutskottets betänkanden 1989/90:TU13–TU16

Arbetsmarknadsutskottets betänkande 1989/90:AU9

3 § Bordläggning

Anmälades och bordlades

Proposition

1989/90:112 Finansiering av kostnader för låneförvaltningen inom bostadsdepartementets ansvarsområde, m.m.

Redogörelse

1989/90:21 Styrelsens för Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond berättelse över fondens verksamhet och förvaltning under år 1989

4 § Meddelande om interpellationer

Meddelades att följande interpellationer framstälts

den 1 mars

1989/90:135 av *Kristina Svensson* (s) till industriministern om arbetsmarknadssituationen i Bergslagskommunerna i Värmlands län:

De värmländska Bergslagskommunerna dvs. Hagfors, Munkfors, Filipstad, Storfors och Kristinehamn har i dag alarmerande sysselsättningsproblem.

Arbetsmarknadsläget i dessa kommuner är mycket svårt med t.ex. en arbetslöshet i december 1989 i Munkfors på 4,2 % av arbetskraften.

I Hagfors kommun ligger varsel för 125 personer. Planerna att etablera en s.k. direktbank med 100 nya arbetstillfällen har inte kommit till stånd.

I Kristinehamn försvann 400 jobb under 1989. Björneborgs Jernverk har varslat 70 personer om uppsägning, och nedläggningen av Scandborst våren 1990 innebär att 52 personer ställs utan arbete.

I Storfors är läget på väg att bli akut. Utpendlingen till Karlskoga, Kristinehamn och Filipstad är mycket stor, och den instabila arbetsmarknaden på dessa orter drabbar Storfors. I Filipstads kommun är situationen särskilt alarmerande i Lesjöfors, där de senaste månaderna nya varsel lagts.

Vilka åtgärder avser industriministern att vidta för att förbättra arbetsmarknaden i Bergslagskommunerna i Värmlands län?

1989/90:136 av *Lars Tobisson* (m) till finansministern om åtgärder mot den ekonomiska krisen:

Sveriges ekonomi befinner sig i kris. I januari steg konsumentpriserna med 3,2 %. Inflationen kom därmed upp i 8,8 % på årsbasis. Det skulle ha varit ännu värre, om inte januari varit månaden för realisationer på kläder och skor, vilket tillfälligt drog ned prisnivån med en halv procentenhet. Till stor del beror prisstegringen på höjda skatter.

Av samma anledning höjdes den 1 mars åter hyror och priserna på bensin och oljor. Om det inte skett redan dessförinnan, överskreds därmed löneav-

talens prisklausul på 4 %, vilket ger löntagarnas organisationer rätt till nya förhandlingar. Regeringen har ersatt lönestopp och strejklösbud med en riksförlikningsman. Men hans uppgift är omöjlig. När stora grupper redan fått tvåsiffriga lönepåslag, lär inte andra nöja sig med små höjningar både i år och nästa år.

Med en prisökning strax under och en lönestegring över 10 % 1990, lär underskottet i bytesbalansen växa till ca 50 miljarder kronor mot av regeringen förutsedda 38 miljarder. Det kommer även fortsättningsvis att krävas höga räntor för att försvara kronan.

Vid sidan av bytesunderskottet flyter kapital ur landet som betalning för utländska företag, fastigheter och aktier. Ökat internationellt utbyte är bra. Problemet är bara att man i andra länder inte visar samma intresse för placeringar i Sverige. Bakom kapitalutflödet ligger utöver kostnadsutvecklingen och de höga skatterna oro för energiförsörjningen och för vårt lands förhållande till E.G.

Sveriges svårigheter går inte att skylla på något underskott i de offentliga finanserna. Nyligen meddelade riksrevisionsverket att det förväntade överskottet i statsbudgeten innevarande budgetår har stigit ytterligare till nära 22 miljarder kronor. Även om det i årets finansplan förutspåddes ungefärlig budgetbalans för 1990/91, kan det slutliga utfallet beräknas bli ungefär detsamma som det nu aktuella.

Problemet är att åtstramningen av finanspolitiken regelmässigt görs genom skattehöjningar och inte med hjälp av utgiftsminskningar. Det är beaktande att den enda nya åtgärd med verkan i år som den nygamla regeringen aviserat är en höjning av alkohol- och tobaksskatterna. Snart är möjligheten försuttan att genomföra besparingar på budgetens utgiftssida under tiden fram till mitten av valåret 1991.

Genom att banta den offentliga verksamheten skapas förutsättningar för en sänkning av Sveriges rekordhårda skattetryck. Detta i förening med en avreglering, som innefattar avmonopolisering och privatisering, skulle ge ekonomin ökad växtkraft. Om sedan dessutom en kostnadseffektiv energiförsörjning tryggas och Sverige kommer med i det europeiska integrationsarbetet, skulle vårt land åter kunna hävda sig i den internationella konkurrensen.

Det höga ränteläget i Sverige visar att tiden är knapp. Den ovan skisserade omläggningen av den ekonomiska politiken kan inte dröja. Men regeringens besked om hur årets finansplan skall ändras och kompletteras har hittills varit vaga och otillräckliga.

Mot denna bakgrund vill jag fråga finansministern:

Vilka verk samma åtgärder avser regeringen att sätta in mot den ekonomiska krisen i Sverige?

den 6 mars

1989/90:137 av Karin Israelsson (c) till statsrådet Erik Åsbrink om en förändring av nuvarande spelutbud:

För några år sedan infördes spelformer i vårt land som tidigare varit för-

bjudna och som innebar att insatsen snabbt gav utdelning. Lången spreds snabbt över landet. Datasystemet gjorde det möjligt med dessa snabba spelformer, och i snart sagt varje samhälle finns i dag spelhörnor tillgängliga för allmänheten. Det är få verksamheter som är så väl decentraliserade som just detta.

Genom en enorm marknadsföring lyckades man från Tipstjänst skapa en stor efterfrågan på dessa spelformer. Det fasta oddset kittlar spelnerverna extra mycket. När delar av vinsten från Tipstjänst fördelas som stöd till idrotten finns det också ett krav med på att i dessa lokaler bygga in spelmöjligheter. På detta sätt har spelet legaliserats i idrottsliga sammanhang redan från tidigt amatörstadium.

Spelandet har de senaste åren vuxit lavinartat i Sverige. Ca 177 milj. kr. användes 1989 till marknadsföring av olika spelformer. Nu aviseras att även Bellmanlotteriets och Penninglotteriets dragningar skall läggas tätare. Allt flera skall lockas att satsa pengar på detta till synes oändliga spelutbud.

För närvarande skakas vårt land av skandalrykten då påstående från en sportjournalist utgår ifrån att spelformen Lången står för en möjlighet att manipulera genom att muta spelare att förlora sina matcher. Samtidigt satsas på flera spelkontor enorma insatser som borde väcka uppmärksamhet och inte bara förvåning. Detta är internationellt sett inte ett ovanligt handlings-sätt. Det finns därför inga skäl att tro att vi i vårt land inte skulle utsättas för samma fenomen. Detta skadar idrotten enormt som fostrare i laganda och fair play. Om de nu aktuella spelformerna inte funnits hade detta manipulerande inte varit möjligt.

Jag har tidigare kritiserat det enorma spelutbud som finns i vårt land. Spel som gör det omöjligt för vårt föreningsliv att klara sin ekonomi genom traditionella lotterier. I stället prioriterar staten spelformer som enbart gynnar statskassan. När nu dessa spelformer visar sig vara möjliga att manipulera finns det all anledning att överväga en förändring av nuvarande spelutbud.

Jag vill med anledning av detta fråga om regeringen är beredd att ompröva spelformen Lången och liknande som lockar till manipulation och dessutom snabbt leder till spelberoende för alltför många.

5 § Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framställdes

den 5 mars

1989/90:436 av *Guðrun Schyman* (vpk) till utrikesministern om anslaget för freds- och nedrustningssträvanden:

I anslutning till föregående års budget motionerade flera partier om en höjning av anslaget för freds- och nedrustningssträvanden. Vid behandling av motionerna uttalade utrikesutskottet att "Enligt utskottets mening är det befogat med en gradvis uppräkning av detta anslag tills det motsvarar en promille av försvarsanslaget". Detta gav sedan riksdagen regeringen till känna.

I föreliggande budget har gapet mellan försvarsanslaget och anslaget för freds- och nedrustningssträvandena ökat, tvärt emot riksdagens uttalade vilja.

Min fråga är:

Tänker utrikesministern vidta några åtgärder för att rätta till detta?

1989/90:437 av *Björn Samuelson* (vpk) till industriministern om Nklj-banan:

Hotet om en nedläggning av den s.k. Nklj-banan växer sig allt starkare. Försök att få till stånd en upprustning och banbreddning har inte lyckats. Uddeholm AB, som i dag äger Nklj-banan mellan Deje-Hagfors, har icke sagt sig vara berett att garantera fortsatt drift av banan.

En nedläggning av banan innebär naturligtvis stora påfrestningar på miljön eftersom de tunga transporter från Hagfors Järnverk kommer att helt och hållet läggas över på lastbil. Detta är en utveckling som enligt min mening strider mot riksdagens intentioner om överförande av tunga transporter till järnväg.

Därutöver innebär en nedläggning av Nklj-banan, enligt mitt sätt att se, ett försämrat konkurrensläge dels för Hagfors Järnverk, dels en försämrad utvecklingsmöjlighet för de kommuner som genom en nedläggning helt kommer att sakna järnvägstrafik.

Jag vill därför fråga industriminister Rune Molin:

Är ministern av närings- och regionalpolitiska skäl beredd att medverka till en modernisering och fortsatt trafikering av Nklj-banan?

6 § Kammaren åtskildes kl. 14.32.

In fidem

TOM T:SON THYBLAD

/Gunborg Apelgren

Innehållsförteckning

Tisdagen den 6 mars

1 § Hänvisning av ärenden till utskott	1
2 § Förnyad bordläggning	1
3 § Bordläggning	2
4 § Meddelande om interpellationer	
1989/90:135 av Kristina Svensson (s) om arbetsmarknadssituationen i Bergslagskommunerna i Värmlands län	2
1989/90:136 av Lars Tobisson (m) om åtgärder mot den ekonomiska krisen	2
1989/90:137 av Karin Israelsson (c) om en förändring av nuvarande spelutbud	3
5 § Meddelande om frågor	
1989/90:436 av Gudrun Schyman (vpk) om anslaget för fredsoch nedrustningssträvanden	4
1989/90:437 av Björn Samuelson (vpk) om Nklj-banan	5

